

C Openbaring van de Heer
2 januari 2022
M. Assumpta

Eerste lezing

Uit de profeet Jesaja (Jes 60, 1-6)

Jeruzalem, sta op en schitter,
het licht van de Heer komt over jou.
De aarde is donker als de nacht,
en de volkeren leven in duisternis.
Maar over jou schijnt het licht van de Heer.
De volkeren en hun koningen zien dat, en ze komen naar je toe.
Kijk maar rond je heen:
ze komen allemaal naar jouw licht.
En als je dat ziet, dan zal je hart bonzen van vreugde.
Die volkeren zullen ook geschenken meebrengen,
rijkdommen uit verre landen:
kamelen en dromedarissen uit Midjan en Efa,
goud en wierook uit Sefa.
En allemaal zullen ze vertellen hoe machtig de Heer is.

Tweede lezing

Uit de brief van de apostel Paulus aan de christenen van Efese (Ef 3,2-3a.5-6)

Broeders en zusters,
God is goed voor mij.
Hij heeft mij inzicht gegeven in zijn plannen.
En daar heb ik jullie al eerder over geschreven.
Nooit eerder is het zo duidelijk geweest
wat de Geest aan de profeten en de apostelen heeft bekendgemaakt,
namelijk dat niet alleen de joden tot het volk van God behoren,
maar iedereen die één lichaam vormen
rond het evangelie van Jezus Christus.

Evangelie

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Matteüs (Mt 2,1-12)

Jezus was geboren in Betlehem in Judea,
Herodes was er toen koning.
Op een dag kwamen in Jeruzalem wijzen toe uit het oosten.
Ze vroegen aan de mensen:
“Waar zou de nieuwe koning van de Joden kunnen geboren zijn?
Wij hebben immers zijn ster gezien,

en we zouden hem willen begroeten.”

Dit kwam Herodes ter ore, en hij schrok hevig.

Onmiddellijk riep hij de hogepriesters en de schiftgeleerden bijeen, en vroeg hen waar de Messias zou geboren worden.

En die zegden: “ In Betlehem in Juda.

Want een profeet heeft geschreven:

Betlehem, jij bent zeker niet de minste stad van Juda, want uit jou zal een leider geboren worden, die herder zal zijn voor heel het volk Israël.”

Herodes liet dan de wijzen bij hem komen.

Hij wilde weten wanneer exact die ster verschenen was.

En hij zei hen: ga en zoek dat kind, en kom het mij dan vertellen, want ook ik wil hem gaan groeten.”

En toen de wijzen verder trokken, zagen ze de ster opnieuw.

En ze merkten hoe hij bleef staan boven het huis waar Jezus woonde.

Daar gingen ze binnen, en vonden er inderdaad Jezus en zijn moeder.

Vol vreugde knielden ze neer en brachten het hulde.

En ze gaven ook hun geschenken af: goud, wierook en mirre.

Maar ze keerden niet terug langs dezelfde weg.

Want ze werden in een droom gewaarschuwd niet meer bij Herodes langs te gaan.

Homilie

B en Z,

Vorige week hebben we het erover gehad dat zoekende mensen ons respect verdienen. Waar ze ook menen de zin van hun leven te vinden, ze verdienen onze waardering omdat ze honger hebben naar de waarheid, en niet zomaar door de dagen heen stappen. Dat in tegenstelling met hen die zich niets aantrekken, onverschillig zijn, in hun eigen wereldje leven.

Deze week voert het evangelie zo een zoekers ten tonele.

Ze worden ‘wijzen’ genoemd.

Veel meer weten we niet van hen. Ze kwamen van ergens, ‘van het oosten’.

Ze waren op zoek. Ze hadden in de sterren gelezen dat ergens iemand verschenen was, die de weg kon wijzen naar wat het leven zinvol maken kon.

En ze hadden geschenken meegenomen. Alles wat iemand volgens de maatschappij gelukkig kan maken:

- goud dat mensen zo graag in hun kluizen opslaan, en waarmee je alles kopen kunt wat je graag hebt
- wierook waar je zo van kan genieten, als het je wordt toegezwaaid
- en mirre, het reukwerk om behaaglijk te zijn voor anderen.

Eerst gingen ze te rade bij een exponent van deze maatschappij, iemand die het gemaakt had in het leven, en de hoogste post in het land bekleedde, Herodes, de koning.

Van het goud, de wierook en de mirre had die ruim zijn deel. Toch was hij niet gelukkig.

Integendeel, hij was bang.

Hij had schrik dat iemand anders hem van zijn troon zou stoten.

Het was duidelijk te zien aan die krampachtige Herodes dat het niet bij hem was dat ze het antwoord zouden vinden op hun verlangen naar levensgeluk.

En ze trokken verder. Tot ze in een klein huisje, bij eenvoudige mensen, met een pasgeboren kindje, een heel andere wereld ontdekten: ze voelden er een sfeer van warme genegenheid, van liefdevolle nabijheid, van zorg voor mekaar, in soberheid en solidariteit. Dit was zo heel anders dan wat ze altijd nagestreefd hadden.

Het greep hen aan, ze hadden het begrepen.

En ze lieten hun goud, hun wierook en hun mirre in dat huisje achter. Ze hadden het niet meer nodig.

Ze hadden ontdekt wat echt telt in het leven. Ze waren anders, ze waren wijzer geworden.

En ze trokken verder. Waarheen? We weten het niet, dat staat er niet, waarschijnlijk terug naar het oosten. Maar zeker niet meer langs Herodes, want bij die konden ze niets leren.

Er staat ook niets over de cultuur en de godsdienst waar ze toe behoorden. En ook niet of ze zich achteraf bekeerd hadden. We mogen denken van niet.

Waarschijnlijk zijn zij beter gaan begrijpen waar het ook in hun cultuur en hun godsdienst om te doen is, omdat ze de moed hebben gehad hun vertrouwde omgeving te verlaten, en zich toevertrouwd hadden aan verrijkende ontmoetingen.

Onze aartsbisschop kardinaal De Kesel heeft onlangs een boekje geschreven.

Het kreeg de titel 'Geloof en godsdienst in een seculiere samenleving'.

Hij heeft het erin over de compleet andere context waarvoor de kerk zich nu geplaatst ziet, in vergelijking met een halve eeuw geleden.

Vroeger leefden we in wat hij noemt een religieuze cultuur. De grote meerderheid van de burgers waren gedoopte en praktiserende christenen. De religie organiseerde de hele maatschappij. De burgerlijke feesten vielen samen met de christelijke feesten: Pasen, Kerstmis, Hemelvaart, Pinksteren, Allerheiligen; het waren vrije dagen voor iedereen.

Je moest er niet zelf voor kiezen gelovig te zijn, je deed gewoon mee met de meerderheid van de mensen en de structuren.

Maar zo is het nu niet meer. We leven nu in een seculiere cultuur. De christelijke godsdienst heeft zijn greep op de maatschappij verloren. Door velen wordt dit ervaren als een crisis.

Maar de kardinaal vindt dit een goede evolutie.

Het is immers niet de rol van een godsdienst om de wereld te veroveren en te domineren.

Zo is het lang geweest in het westen, en zo is het nu nog in bepaalde moslimlanden.

Nee, de godsdienst moet in de maatschappij een uitnodigende rol spelen, ze moet teken zijn van Gods liefde voor de mensen. Ze moet gist zijn in het deeg, en zout in de spijzen.

Die nieuwe situatie heeft volgens de kardinaal belangrijke voordelen.

Een seculiere cultuur respecteert vooreerst de vrijheid van de mens om een persoonlijk antwoord te zoeken op zijn vraag naar zingeving.

Daardoor ontstaat er bovendien ruimte om in dieper contact te komen met andere levensbeschouwingen.

En zo kunnen we waarden ontdekken, die we niet kennen, of vergeten zijn. Maar we kunnen ook beter inzicht krijgen in de kern van ons eigen geloof, en bewuster christenen zijn.

Dat is de meerwaarde van een respectvol samengaan van verschillende levensbeschouwingen, van een oprechte ontmoeting.

Je wordt er zelf een ander, een rijker mens door.

Dat is het wat gebeurd is met de wijzen uit het oosten. Ze zijn uit hun comfortzone gestapt, ze hebben een deugddoende ontmoeting gehad, en ze zijn als andere, rijkere mensen naar hun dagelijkse bezigheden teruggekeerd.

Laat het dan ook duidelijk zijn dat de geloofscrisis die we meemaken geen voorbode is van een algehele teloorgang, maar een kans om op een nieuwe wijze onze taak op te nemen in het meebouwen van Gods rijk op aarde.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.